

Nationaliteitsrechtelijke perikelen rond prenatale en postnatale erkenningen.

Citation for published version (APA):

de Groot, G. R. (1998). Nationaliteitsrechtelijke perikelen rond prenatale en postnatale erkenningen. In *Aan de grenzen van het Nederlanderschap* (pp. 89-98). Ministerie van Justitie, Directie Wetgeving.

Document status and date:

Published: 01/01/1998

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

NATIONALITEITSRECHTELIJKE PERIKELEN ROND PRENATALE EN POSTNATALE ERKENNINGEN

G.R. de Groot *

1. Een notaris in de kraamkamer¹

Een in België woonachtige Nederlander is ongelukkig gehuwd met een Belgische vrouw. Hij is voornemens om van haar te scheiden. Om diverse redenen wil de echtscheidingsprocedure niet vlotten. Intussen ontwikkelt er zich een romance tussen deze Nederlander en een andere Belgische vrouw, die in een niet nader te noemen Nederlandse stad in de onmiddellijke nabijheid van België woonachtig is. De man verhuist naar die Nederlandse stad en gaat daar samenwonen met zijn Belgische vriendin. Na enige tijd raakt de Belgische vriendin zwanger. Het jonge paar is gelukkig. Bij voorkeur zouden ze willen trouwen, maar dat is uiteraard onmogelijk zolang de man niet gescheiden is. In elk geval willen ze beiden feitelijke en juridische verantwoording nemen voor het gezamenlijke kind. Ze nemen reeds geruime tijd voor de verwachte geboorte van het kind contact op met de burgerlijke stand in hun woonplaats en vragen, hoe de man het kind zal kunnen erkennen. Ze krijgen evenwel nul op rekest. De ambtenaar wijst er op, dat de Hoge Raad in een opzienbarend arrest² heeft vastgesteld, dat het niet-toelaten van een gehuwde man tot erkenning van een buiten huwelijk geboren kind strijd met de Europese Conventie van de Rechten van de Mens kan opleveren. Ondanks deze uiterst belangrijke beslissing van de Hoge Raad staat het Openbaar Ministerie in het arrondissement, waar de desbetreffende stad is gelegen, zich echter op het standpunt, dat vooralsnog de hand moet worden gehouden aan artikel 1: 224, lid 1 sub b BW. Het zou een taak van de wetgever en niet van de rechter zijn om een en ander te wijzigen.³

---

* Hoogleraar Faculteit der Rechtsgeleerdheid Universiteit Maastricht.

1 De hier beschreven casus is onlangs -maar nog net voor de in werking treding van het nieuwe afstammingsrecht op 1 april 1998- werkelijk gebeurd. Enkele details zijn met het oog op privacybescherming iets gewijzigd.

2 HR 10 november 1989, NJ 1990, 450 (m.n. EAAL).

3 Hetgeen nu ook daadwerkelijk is gebeurd door het op 1 april 1998 in werking getreden nieuwe afstammingsrecht. Zie art. 1: 204 lid 1 sub e: "De erkenning is nietig, indien zij is gedaan: .....e. door een op het tijdstip van de erkenning gehuwde man, tenzij de rechtbank heeft vastgesteld dat aannemelijk is dat tussen de man en de vrouw een band bestaat

De man laat zich evenwel niet ontmoedigen. Hij herinnert zich, dat een akte van erkenning ook door een notaris kan worden verleden. Als een notaris bereid is om aan een dergelijke akte mee te werken, kunnen er zich daarna uiteraard nog steeds moeilijkheden voordoen, indien de burgerlijke stand zich vervolgens op het standpunt stelt, dat de akte geen effect heeft gehad, maar de procedure die dan het gevolg kan zijn, heeft een andere inzet dan een procedure om het kind via het opmaken van een akte van de burgerlijke stand te mogen erkennen: niet het toelaten tot een erkenning is dan de centrale kwestie, maar de vraag of de notariële erkenningsakte rechtsgevolg heeft gehad.

Een notaris wordt gevonden, die bereid is om de erkenningsakte te verlijden. De notaris noteert de voor het opmaken van de akte noodzakelijke personalia alsmede de verwachte bevallingsdatum en belooft de akte te concipiëren. Tien dagen voor de verwachte bevallingsdatum beginnen de weeën. De ouders in spe proberen ogenblikkelijk de notaris te bereiken, wat aanvankelijk geen succes heeft. Pas vanuit het ziekenhuis lukt het om de notaris aan de lijn te krijgen, die kennelijk verbaasd is dat het kind reeds voor de verwachte bevallingsdatum ter wereld zou kunnen komen. Gewapend met een conceptakte arriveert de notaris een uur later op de bevallingsafdeling, waar hij nog net getuige is van de eerste schreeuw van de zojuist geboren baby. De geplande prenatale erkenning wordt dus toch een postnatale.

2. Nationaliteitsrechtelijke consequenties van de beschreven casus naar huidig recht

Zowel door een prenatale als door een postnatale erkenning door een Nederlandse man wordt naar huidig recht het Nederlanderschap verworven. Bij de postnatale erkenning geldt wel een mits: ten tijde van de erkenning moet het erkende kind nog minderjarig zijn. De precieze grondslag van de verwerving van het Nederlanderschap verschilt evenwel al naar gelang er sprake is van een prenatale erkenning dan wel een postnatale erkenning. Voor de postnatale erkenning geldt artikel 4, lid 1 Rijkswet op het Nederlanderschap: door de erkenning verwerft het kind ex nunc de Nederlandse nationaliteit.

Voor de prenatale erkenning ligt dit anders. Reeds op het moment van de geboorte ontstaan onmiddellijk familierechtelijke betrekkingen tussen kind en vader. Het kind

---

of heeft bestaan die in voldoende mate met een huwelijk op één lijn valt te stellen of dat tussen de man en het kind een nauwe persoonlijke betrekking bestaat."

verwerft derhalve het Nederlanderschap niet op grond van artikel 4, lid 1, doch op basis van artikel 3, lid 1 Rijkswet op het Nederlanderschap.

Naar huidig recht is de zoëven gedane constatering wat haarkloverig. De betrokkenen zullen er niet over wakker liggen, of het kind nu Nederlander ex artikel 3 of ex artikel 4 is geworden. Ook de zojuist ten tonele gevoerde notaris kan het heim overkomene gezellig onder het genot van een goed glas wijn aan vrienden en kennissen vertellen. Hij hoeft deze geschiedenis zeker niet aan zijn assuradeur te biechten wegens mogelijke beroepsaansprakelijkheid. Eén en ander kan echter sterk veranderen, indien ons parlement accoord gaat met wetsontwerp 25 891 (R1609).

3. Nationaliteitsrechtelijke consequenties van de beschreven casus naar mogelijk toekomstig recht

Wetsontwerp 25 891 (R1609) stelt in opvolging van het ingetrokken wetsontwerp 23 029 voor om aan erkenning rechtsgevolg te ontnemen. De tekst van het huidige artikel 4 komt te vervallen. Daarvoor in de plaats komt een artikel dat - zeer opmerkelijk - wel nationaliteitsgevolg verbindt aan gerechtelijke vaststelling van de vaderschap op grond van het de op 1 april 1998 in werking getreden artikel 1: 207 Burgerlijk Wetboek. Het nieuwe artikel 4 zou de volgende redactie moeten krijgen.⁴

"1. Nederlander wordt het kind van een persoon wiens vaderschap gerechtelijk wordt vastgesteld, indien het kind op de dag van de uitspraak in eerste aanleg minderjarig was en de vader op de in de volgende zin bedoelde dag Nederlander is. Het kind verkrijgt het Nederlanderschap op de eerste dag na een periode van twee maanden na de dag van de uitspraak in eerste aanleg of, indien binnen deze periode hoger beroep is ingesteld, van twee maanden na de dag van de uitspraak in hoger beroep, dan wel, indien binnen deze laatste periode beroep in cassatie is ingesteld, op de dag van de uitspraak in cassatie.
2. De kinderen van een minderjarige die op grond van het eerste lid het Nederlanderschap heeft verkregen, delen in die verkrijging."

Achtergrond van het ontnemen van het nationaliteitsgevolg aan de erkenning is angst voor nationaliteitsrechtelijke schijnerkenningen.⁵ Een door een Nederlandse man erkend

⁴ Een corresponderende bepaling kwam niet voor in wetsontwerp 23 029 of wetsontwerp 23 594.

⁵ Zie memorie van toelichting op wetsontwerp 25 891, 3, 4, 7, 8.

buitenlands kind zou conform wetsontwerp 25 891 (R1609) (weer in het voetspoor van wetsontwerp 23 029) pas door het (namens hem) afleggen van een optieverklaring het Nederlanderschap kunnen verwerven, indien het gedurende een ononderbroken periode van drie jaren verzorging en opvoeding heeft genoten van de erkenner (artikel 6, lid 1 sub c wetsontwerp).

Om diverse redenen ben ik uiterst ongelukkig met dit voorstel en hoop van harte, dat het voorwerp van een stevige discussie in het parlement wordt. Mijn op diverse plaatsen reeds gepubliceerde bezwaren wil ik hier resumeren en aanvullen. Mijn conclusie uit het nu volgende verklap ik al vast: Het nationaliteitsgevolg van erkenning en wettiging moet m.i. worden gehandhaafd. Wil men schijnerkenningen en schijnwettigingen aanpakken, dan dienen daarvoor andere wegen te worden bewandeld. Het benutten van de mogelijkheid geboden door artikel 1: 205 BW⁶, dat per 1 april 1998 de opvolger is van het speciaal met het oog op de bestrijding van nationaliteitsrechtelijke schijnerkenningen geschapen artikel 1: 225, lid 2 sub d (oud) BW is de aangewezen weg. Om ook op de Antillen en Aruba op een soortgelijke weg uit de voeten te kunnen zou in het Nederlands Antilliaanse BW, respectievelijk Arubaanse BW een corresponderende bepaling moeten worden opgenomen.

4. Ongelijke behandeling van erkende, gewettigde en wettige kinderen en de daardoor veroorzaakte ongelijke behandeling van mannen en vrouwen

Sinds 1985 kunnen kinderen het Nederlanderschap zowel van hun vader als hun moeder afleiden. Dit geldt zowel voor wettige als onwettige kinderen. Een onwettig kind leidt zijn Nederlanderschap van de moeder af door de geboorte en van de vader door de vestiging van familierechtelijke betrekkingen tussen vader en kind, mits het kind op dat ogenblik nog minderjarig is. Tot 1 april 1998 kon dat in beginsel uitsluitend door erkenning geschieden. Doordat door de erkenning het Nederlanderschap van de vader wordt verworven worden mannen en vrouwen gelijk behandeld in de mogelijkheid hun nationaliteit aan hun kinderen door te geven en worden - wat wellicht minstens zo belangrijk is - ook wettige en erkende kinderen gelijk behandeld.⁷ Buiten huwelijk geboren kinderen worden nationaliteitsrechtelijk dan niet gestigmatiseerd. Dit is van groot belang nu in toenemende mate kinderen buiten huwelijk worden geboren.

6 "Het openbaar ministerie kan wegens strijd met de Nederlandse openbare orde, indien de erkenner niet de biologische vader van het kind is, vernietiging van de erkenning vorderen."

7 We laten hier even buiten beschouwing, dat de kinderen wier afstamming van een Nederlander na 1 april 1998 via gerechtelijke vaststelling van de vaderschap vaststaat, niet het Nederlanderschap verwerven.

Door het nationaliteitsgevolg van erkenning te schrappen dreigt een rechtsongelijkheid tussen wettige en natuurlijke kinderen. Dit punt werd ook aan de orde gesteld naar aanleiding van het aan wetsontwerp 25 891 (R1609) voorafgaande wetsontwerp 23 029. De Memorie van Antwoord⁸ op dat wetsontwerp reageert hierop als volgt:

"Wij merken echter op dat de behandeling van wettige en natuurlijke kinderen alleen daar op niet identieke wijze gebeurt, waar dat door het op ruime schaal misbruiken van de erkenning als mogelijke wijze van verkrijging van het Nederlandschap is gerechtvaardigd. .... Wij geven de aan het woord zijnde leden toe dat ook hier niet kan worden gesproken van een maatregel die de gelijkstelling van wettige en onwettige kinderen bevordert. Dat neemt niet weg dat de maatregel uit een oogpunt van fraudebestrijding geheel gerechtvaardigd is."

Naar aanleiding van dit citaat ligt het voor de hand om een vraag van Tratnik⁹ te herhalen, die zich afvroeg hoeveel kinderen eigenlijk per jaar door erkenning door een Nederlandse vader het Nederlandschap verwerven en in hoeveel gevallen er (vermoedelijk) sprake is van een nationaliteitsrechtelijke schijnerkenning. In mijn naaste omgeving ken in diverse kinderen, die via de weg van artikel 4 RwNed het Nederlandschap hebben verworven. In alle gevallen lijken die kinderen behalve op de moeder ook op hun juridische vader, die dus ook de biologische vader lijkt te zijn. Zou dit niet de regel zijn, zodat we moeten concluderen, dat onze regering het kind met het badwater weggooit? In dit verband zij er tevens op gewezen, dat in Duitsland in 1993 is besloten, dat ook onwettige kinderen direct de Duitse nationaliteit van hun vader kunnen afleiden, als door erkenning of gerechtelijke vaststelling een familierechtelijke betrekking tussen vader en kind tot stand is gekomen.¹⁰ Reden daarvoor was de wens om erkende en wettige kinderen ook in het nationaliteitsrecht gelijk te behandelen, hetgeen tot dan toe volgens de Duitse wetgever ten onrechte niet in Duitsland was gebeurd.

93

Het spreekt echter vanzelf, dat wij onze ogen niet mogen sluiten voor de gevallen van misbruik van deze regeling. Op deesignaleerde gevallen van misbruik te reageren zoals thans wordt voorgesteld, gaat echter mijns inziens te ver. Men bewerkstelligt daarmee,

8 Memorie van Antwoord op wetsontwerp 23 029, 13.

9 Matjaz Tratnik, Het Nederlandschap van onwettige kinderen, NJB 1993, 1181-1185.

10 Zie de wijziging van Par. 4 RuStAG aangebracht door art. 4 van het Gesetz zur Änderung asylverfahrens-, ausländer- und staatsangehörigkeitsrechtlicher Vorschriften van 30 juni 1993 (BGBl. I, 1062). Daarover reeds G.R. de Groot, Nationaliteitsverwerving door erkenning, Migrantenrecht 1993, 224, 225.

dat mannen en vrouwen ongelijk worden behandeld ten aanzien van de mogelijkheid hun Nederlanderschap buiten huwelijk door te geven aan hun kinderen en men behandelt wettige en erkende kinderen verschillend.

De toelichting op wetsontwerp 23 029¹¹ wees er weliswaar op, dat één groep wettige kinderen, namelijk de gewettigden (dus ex-onwettigen) in hetzelfde schuitje zitten. De daarop direct volgende opmerking in de toelichting, dat dit past in de trend van gelijke behandeling van wettige en onwettige kinderen grenst evenwel aan hypocrisie. Momenteel worden wettige en onwettige kinderen nationaliteitsrechtelijk zo veel mogelijk gelijk behandeld. Het ontwerp maakt dat ongedaan. Erkende en wettige kinderen worden verschillend behandeld. Daar men bang was, dat ook de wetgeving zou kunnen worden misbruikt, indien daaraan wel direct nationaliteitsrechtelijke gevolgen zouden worden gekoppeld, maar aan de erkenning niet, heeft men de gewettigde kinderen nationaliteitsrechtelijk op dezelfde hoop als de erkende kinderen gegooid. Dit thans mede te motiveren door te wijzen op een wenselijke gelijke behandeling van gewettigde en onwettige kinderen is niet bepaald overtuigend.

5. Grotere kans op verlies van de nationaliteit van de moeder door verwerving van de nationaliteit van de erkenner via optieverklaring?

Doordat in het wetsvoorstel een erkend of gewettigd kind pas na enkele jaren door namens hem af te leggen optieverklaring het Nederlanderschap van de vader zal kunnen verwerven, zal wellicht in meer gevallen dan thans door de verwerving van het Nederlanderschap door erkenning verlies van de nationaliteit van de moeder optreden. De nieuw in te voeren regeling zou op deze manier immers wel eens een benadeling van de vrouw kunnen betekenen, daar het kind door verwerving van de nationaliteit van de vader in meer gevallen dan voorheen haar nationaliteit verliest. Dit mogelijke verlies van de aan de moeder ontleende nationaliteit door de verwerving van het Nederlanderschap van de vader via uitoefening van een optierecht werd ook naar aanleiding van wetsontwerp 23 029 aangesneden.

De Memorie van Antwoord¹² zegt daarop:

"Wij wijzen erop dat dit probleem .... zich in nog sterkere mate voordoet bij de toepassing van de thans vigerende regels."

11 Memorie van Toelichting op wetsontwerp 23 029, nr. 3, 10.

12 Memorie van Antwoord op wetsontwerp 23 029, 14.

Het is correct, dat dit probleem zich zowel voordoet bij verwerving van het Nederlanderschap van rechtswege door erkenning en wettiging als bij verwerving door optieverklaring na erkenning of wettiging. De vraag is echter, wanneer het probleem zich vaker voordoet. Op die vraag is tot nog toe geen gemotiveerd antwoord gegeven. Het is wenselijk, indien zulks bijvoorbeeld voor de diverse West-Europese nationaliteiten eens heel precies op een rijtje zou worden gezet, alvorens een beslissing over het wetsvoorstel wordt genomen.

6. Moeilijkheden in verband met de verwerving van het Nederlanderschap iure domicilii

Een volgende moeilijkheid met betrekking tot de voorgestelde regeling houdt verband met de regeling van artikel 3, lid 3 RwNed. Over het algemeen wordt het Nederlanderschap bij geboorte door afstamming (iure sanguinis) verworven ex artikel 3, lid 1 RwNed. De huidige regeling van de verwerving van het Nederlanderschap door erkenning of wettiging houdt nauw verband met dit ius sanguinis-beginsel. Het Nederlanderschap van de meeste Nederlanders heeft echter een dubbele grondslag. De meeste kinderen van Nederlanders ontlenen hun Nederlanderschap tevens aan artikel 3, lid 3 RwNed. In de literatuur is herhaaldelijk verdedigd, dat artikel 3, lid 3 mutatis mutandis ook van toepassing is ingeval van erkenning of wettiging, mits aan de overige vereisten van de desbetreffende bepaling is voldaan.¹³ Wat is nu rechtens, indien het wetsontwerp wet wordt. Biedt artikel 3, lid 3 dan wellicht soelaas voor sommige erkende of gewettigde kinderen?

De Memorie van Antwoord op het voorafgaande wetsontwerp 23 029¹⁴ onderstreepte naar aanleiding van dit probleem, dat erkenning en wettiging zonder erkenning ook in het nationaliteitsrecht geen terugwerkende kracht hebben. Vervolgens werd daaruit geconcludeerd:

"Indien een man na de geboorte van het kind door erkenning of wettiging zonder erkenning in familierechtelijke zin de vader van een kind wordt, werkt deze familierechtelijke band niet terug tot de geboorte van het kind. Van dat kind kan dan ook niet worden gezegd dat het ten tijde van zijn geboorte in

13 G.R. de Groot, Personen- en familierecht, Kluwer Deventer, losbladig, aant. 2 op art. 4 RwNed; Pitlo/Koens/Rood-de Boer, Personen- en familierecht, 10de druk, Arnhem 1996, 7; F.Th. Zilverentant c.s., in: Nationaliteitswetgeving, VUGA's Gravenhage, losbladig, blz. G 17. Anders: J. Dekker, Burgerzaken 1984, 85. Vgl. voorts de genuanceerde opvatting van J.E. Geuzinge, WPNR 5769 (1986).

14 Memorie van Antwoord op wetsontwerp 23 029, 12.

juridische zin een vader had, zodat in dat geval aan de woonplaats van de erkenner geen nationaliteitsrechtelijke gevolgen verbonden kunnen worden. Alleen een erkenning vóór of bij de geboorte zal de nationaliteitsrechtelijke gevolgen van artikel 3, derde lid, meebrengen. Mutatis mutandis geldt dit niet terugwerken ook voor de vraag of de grootvader ten tijde van de geboorte van de ouder van het kind in Nederland, de Nederlandse Antillen of Aruba hoofdverblijf had. Ook dan alleen zal de erkenning of wettiging zonder erkenning - in dit geval de erkenning van de vader of moeder door de grootvader -, indien die vóór of bij de geboorte van de ouder is geschied, de situatie scheppen die in artikel 3, derde lid, laatste zinsdeel is bedoeld."

Enkele opmerkingen zijn op zijn plaats. Het is niet goed in te zien waarom wettige kinderen het Nederlanderschap onder bepaalde voorwaarden wel iure domicilii a patre zouden kunnen verwerven en erkende en gewettigde kinderen onder diezelfde voorwaarden niet. Daar de familierechtelijke relatie tussen een kind en zijn erkennende of wettigende vader dikwijls echter op een moment na de geboorte tot stand komt, neemt men onder de vigeur van het huidige recht aan, dat artikel 3, lid 3 in combinatie met artikel 4 dusdanig moet worden uitgelegd, dat erkende of zonder erkenning gewettigde kinderen iure domicilii op het moment van de erkenning of wettiging het Nederlanderschap verwerven. Na schrapping van artikel 4 zou die redenering volgens de memorie niet meer opgaan.¹⁵ Wel zal echter - zo blijkt ook uit de memorie - een prenataal erkend kind het Nederlanderschap via artikel 3, lid 3 kunnen blijven verwerven.

7. Ongelijke behandeling van erkenning en gerechtelijke vaststelling van de vaderschap

Aan de kritiek die naar aanleiding van wetsontwerp 23 029 al kon worden uitgeoefend op het voorgestelde vervallen van het nationaliteitsgevolg van erkenning en wettiging kan gezien het door wetsontwerp 25 891 (R1609) voorgestelde artikel 4 nog het volgende worden toegevoegd. Als postnatale erkenning geen en gerechtelijke vaststelling van het vaderschap wel nationaliteitsgevolg heeft, zal de vraag opkomen, wat rehtens is als de relatie tussen de moeder van het kind en de erkend hebbende vader binnen drie jaren strandt en daardoor niet wordt voldaan aan het vereiste van driejarige verzorging

¹⁵ Derhalve zij aangetekend, dat als art. 4 onverhoopt inderdaad zou worden geschrapt, art. 6 ook een optierecht zou behoren te bevatten voor die erkende en zonder erkenning gewettigde kinderen van een vreemdeling die -waren ze wettig geboren- iure domicilii het Nederlanderschap zouden hebben verworven.

en opvoeding zoals gesteld in het voorgestelde artikel 6, lid 1 sub c? Is dan alsnog een gerechtelijke vaststelling van het vaderschap mogelijk op verzoek van moeder of kind? Belang is daarbij zeker aanwezig. Het nieuwe afstammingsrecht voorziet weliswaar niet uitdrukkelijk in die mogelijkheid, maar gezien het onmiskenbare belang van het kind ligt het voor de hand om aan te nemen, dat een dergelijk verzoek voor toewijzing vatbaar is, indien wordt aangetoond dat de erkennende vader de verwekker van het kind was.

8. Ongelijke behandeling van de prenatale en postnatale erkenning

Last but not least behandelt het ontwerp de post- en prenatale erkenning verschillend. Het huidige artikel 4 vervalt en wordt vervangen door een volslagen andere tekst, die geen soelaas biedt in geval van erkenning. Aan artikel 3, lid 1 wordt echter niets gewijzigd. Dientengevolge zal een prenataal erkend kind ook indien het bedoelde gedeelte van wetsontwerp 25 891 (R1609) onverhoopt wet mocht worden, op het moment van geboorte Nederlander worden. Het postnataal erkende buitenlandse kind zal deze status echter pas na ruim drie jaren kunnen verwerven. In de boven bescheven casus zou dat rampzalig zijn. De net te laat gekomen notaris zal waarschijnlijk op zoek moeten gaan naar de polis van zijn beroepsaansprakelijkheidsverzekering.

Heeft de te laat gekomen notaris wellicht nog enige mogelijkheid om aansprakelijkheid te ontkomen? Een lichtpuntje is misschien een hierboven reeds in paragraaf 6 aangehaalde passage uit de memorie van antwoord op wetsontwerp 23 029. Daarin werd immers met betrekking tot de mogelijke toepasselijkheid van artikel 3, lid 3 in geval van erkenningen opgemerkt, dat die bepaling slechts van toepassing zou kunnen zijn, indien de erkenning "vóór of bij de geboorte" geschiedt. Als dit geldt voor de potentiële toepasselijkheid van artikel 3, lid 3, gaat dit mutatis mutandis ook op voor de mogelijke toepasselijkheid van artikel 3, lid 1. Voor wat betreft de prenatale erkenning is zulks hierboven in paragraaf 2 ook betoogd. Maar waarop doelt de memorie met de woorden "bij de geboorte"? Is de grens tussen de prenatale fase en de postnatale fase niet zo scherp als een normaal mens zou zeggen? Is juridisch gezien ook een erkenning ter gelegenheid van de aangifte van de geboorte nog een erkenning, die voor de toepassing van artikel 3, lid 1 (en eventueel artikel 3, lid 3) geacht moet worden prenataal te zijn?

Een medicus zal fronsen. Voor juristen, die aan ficties gewend zijn, zou een dergelijke constructie echter niet ondenkbaar zijn. Laten we echter hopen, dat de wetgever het niet nodig maakt om in jurisprudentie en in commentaren nadere aandacht te besteden aan de

G.R. DE GROOT

exacte juridische grens tussen de prenatale en postnatale erkenning. De energie van advocaten, departementale ambtenaren, rechters en rechtsgeleerde auteurs kan voor nuttigere vragen worden gebruikt.